

РЕШЕНИЕ

№ 13812

гр. София, 10.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 157 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЗОРНИЦА ИВ. Т.А

при участието на секретаря КОЯ Н. КРЪСТЕВА
като разгледа докладваното от ЗОРНИЦА ИВ. Т.А Гражданско дело № 20231110101490 по описа за 2023 година

Производството е образувано по предявени от **А. И. Р.**, ЕГН *****, с адрес: гр. и **И. В. Т.**, ЕГН *****, с адрес: гр., срещу „.....“ **ЕООД**, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр., искове за признаване за установено, че ищците не дължат на ответника при условията на солидарна отговорност чрез принудително изпълнение следните суми: сумата от 14050,21 лв. – главница по Договор за потребителски кредит № ***** от 25.06.2014 г., ведно със законната лихва от 19.04.2019 г. до изплащането на вземането; сумата от 331 лв. – разноси по делото въз основа на изпълнителен лист от 01.06.2020 г., издаден по ч.гр.д. № 22550/2019 г. по описа на СРС, 157 с-в, за събирането на които суми е образувано изпълнително дело № 20229240401619 по описа на ЧСИ

Ищците **А. И. Р.**..... и **И. В. Т.** извеждат съдебно предявените субективни права при твърденията, че въз основа на изпълнителен лист от 01.06.2020 г. по ч. гр. д. № 22550/2019 г. по описа на СРС, 157 състав, издаден в полза на ответника „.....“ **ЕООД** въз основа на влязла в сила заповед за изпълнение, срещу ищците е изпълнително дело № 20229240401619 по описа на ЧСИ, Поддържа се, че изпълнителното производство е образувано за събиране на следните суми: сумата от 14050,21 лв. – главница по Договор за потребителски кредит № ***** от 25.06.2014 г., ведно със законната лихва от 19.04.2019 г. до изплащането на вземането; сумата от 331 лв. – разноси по делото. Твърдят, че посочения в изпълнителния лист Договор за потребителски кредит № *****/25.06.2014 г. е сключен между ответника, като кредитор и трето на спора лице – Т.а, като клиент, въз основа на който на последната е отпуснат кредит в размер на 5000 лв., със срок 48 месеца и размер на вноската 337,50 лв. Ищците са вписани в договора за кредит като солидарни длъжници и като такива съгласно т. 10 от ОУ обезпечават изпълнението на същия. Излагат доводи, че е налице поръчителство по смисъла на чл. 138 от ЗЗД. Излагат доводи за нищожност на договорената лихва поради противоречието и с чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Сочат, че във връзка с постъпило от Т.а възражение срещу издадената по ч.гр.д. № 22550/2019 г. по описа на СРС, 157 с.в заповед за изпълнение, ответникът е предявил иск за установяване на вземането си срещу нея, въз основа на който е образувано гр.д. № 29213/2020 г. по описа на СРС, 157 с-в, по което е постановено решение за признаване за установено, че Т.а дължи на ответника само сумата

от 3807,99 лв. главница и 2400,04 лв. възнаградителна лихва, като в останалата част искът е отхвърлен. Излагат твърдения, че след издаването на изпълнителния лист, Та е погасила изцяло задължението по договора за кредит, като е плащала преди влизане в сила на решение на 13.05.2021 г. и след това. Считат, че с погасяване на главното задължение е погасено и обезпечителното задължение, поради което недължат претендираните от ответника суми. Поради изложените съображения моли искът да бъде уважен и претендира разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника „.....“ ЕООД, с който не оспорват обстоятелството, че между страните и Та е сключен договор за кредит. Поддържат, че ищците са сключили договора като солидарни длъжници на основание чл. 121 и сл. ЗЗД. Излага съображения, че постановеното по гр.д. № 29213/2020 г. по описа на СРС, 157 с-в решение разпростира силата си на присъдено нещо само по отношение на страните по делото, в което ищците не са участвали. В този смисъл излага съображения, че заповедта за изпълнение по отношение на невъзразилите длъжници е влязла в сила. Оспорват лицето Та да е погасила цялото задължение, поради което вземането срещу ищците съществува. Предвид изложеното моли искът да бъде отхвърлен, претендира разноски и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, заплатено от ищеца.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

С доклада си по делото, обективиран в Определение № 13688/12.04.2023 г., съдът е обявил за безспорно и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че въз основа на изпълнителен лист от 01.06.2020 г. по ч. гр. д. № 22550/2019 г. по описа на СРС, 157 състав, издаден в полза на ответника „.....“ ЕООД въз основа на влязла в сила заповед за изпълнение, срещу ищците е образувано изпълнително дело № 20229240401619 по описа на ЧСИ за събиране на следните вземания: сумата от 14050,21 лв. – главница по Договор за потребителски кредит № ***** от 25.06.2014 г., ведно със законната лихва от 19.04.2019 г. до изплащането на вземането; сумата от 331 лв. – разноски по делото; че между страните и трето на спора лице Та е сключен Договор за потребителски кредит № *****/25.06.2014 г.

Съгласно т. 3.2. от общите условия към договора за кредит, кредиторът „.....“ ЕООД се е задължил да отпусне на клиента Та парични средства съгласно уговореното в т. VI от договора. Според т. 6.1. от общите условия клиентът се е задължил да върне получения заем на кредитора с възнаградителна лихва.

Съгласно представения Договор за потребителски кредит № *****/25.06.2014 г. наред със заемополучателя Та, като солидарни длъжници са се задължили ищците А. И. Р. и И. В. Т..

В т. 10.1. от представените Общи условия към процесния договор за кредит е уговорено, че на основание чл. 121 и сл. от ЗЗД солидарните длъжници се задължават да отговарят за всички задължения на кредитополучателя, свързани с погасяване на кредита, включително револвинги, договорни санкции и следващи задължения.

Със Заповед за изпълнение на парично задължение от 07.05.2019 г., издадена по ч. гр. д. № 22550/2019 г. по описа на СРС, 157 състав е разпоредено длъжниците Та, А. И. Р. и И. В. Т. да заплатят солидарно на кредитора „.....“ ЕООД сумата от 14050,21 лв., представляваща главница по договор за потребителски кредит № *****/25.06.2014 г., както и разноски в размер на 331 лв. Заповедта е влязла в сила по отношение на А. И. Р. и И. В. Т., тъй като те не са подали възражение по чл. 414 ГПК, поради което е издаден изпълнителен лист срещу тях за горепосочените суми. Длъжникът Та е подала възражение срещу издадената заповед, поради което кредиторът „.....“ ЕООД е предявил иск срещу нея за установяване на вземанията си в размер на 14050,21 лв., както и за присъждане на сторените деловодни разноски.

С Решение от 20.04.2021 г., постановено по гр. д. № 29213/2020 г. по описа на СРС, 157 с-в, влязло в сила на 13.05.2021 г., е признато за установено, че Та

дължи на „.....“ ЕООД, на основание чл. 240, ал.1 ЗЗД, вр. чл.79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, сумата от 3807.99 лв., представляваща главница по договор за потребителски кредит, сключен на 25.06.2014 г., ведно със законната лихва от 19.04.2019 г. до погасяване на сумата, като искът е отхвърлен за сумата над 3807.99 лв. до пълния предявен размер от 4793.87 лв. Със същото решение е признато за установено още, че на основание чл. 240, ал.2 ЗЗД, във вр. с чл 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, Та дължи на „.....“ ЕООД сумата от 2400.04 лв., представляваща възнаградителна лихва по договор за потребителски кредит, сключен на 25.06.2014 г., за периода 03.06.2015 г. – 03.11.2018 г., като искът е отхвърлен за сумата над 2400.04 лв. до пълния предявен размер от 8581.34 лв., за които суми по ч. гр. д. № 22550/2019 г. по описа на СРС, 157 състав е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК. Съдът е отхвърлил изцяло предявения от „.....“ ЕООД срещу Та иск с правно основание чл.422, ал.1, чл.79, ал.1, предл.1 ЗЗД за установяване съществуването на вземане за плащане на сумата 675 лв., представляващо възнаграждение за отлагане на вноски. Та е осъдена да заплати на „.....“ ЕООД разноски в размер на 435,22 лв.

По молба на „.....“ ЕООД и на база издадения изпълнителен лист по ч. гр. д. № 22550/2019 г. по описа на СРС, 157 състав, срещу А. И. Р. и И. В. Т. е образувано изпълнително дело № 20229240401619 по описа на ЧСИза събиране на сумата от 14050,21 лв., представляваща главница по договор за потребителски кредит № ***** от 25.06.2014 г., ведно със законната лихва от 19.04.2019 г. до изплащане на вземането, както и разноски в размер на 331 лв.

Според заключението на вещото лице Ю. И. Н. по допуснатата съдебно-счетоводна експертиза, което съдът приема като обективно, безпристрастно и компетентно дадено, към момента на изготвяне на експертизата всички задължения по процесния договор за кредит са погасени, като е заплатена сума в общ размер от 11 671,80 лв., но без да е взет предвид законната лихва върху главницата.

При така установеното от фактическа страна, съдът достига до следните правни изводи:

Съдът намира предявеният иск за допустим, доколкото ищецът се позовава на факти, настъпили след приключване на съдебното дирено, респективно след влизане в сила на заповедта за изпълнение, а именно влязло в сила решение, постановено срещу кредитополучателя, с което е установено вземането на ответника по размер и основание, както и погасяване на същото чрез плащане.

По отрицателния установителен иск с правно основание чл. 439, вр. чл. 124 от ГПК в тежест на ищеца е да докаже, че претендираните от ответника суми, за събирането на които е образувано изпълнително дело № 20229240401619 по описа на ЧСИ са погасени чрез плащане.

На първо място, съдът приема, че процесният договор за кредит е бил обезпечен от ищите, в качеството им на поръчители, а не на солидарни длъжници. Функцията на поръчител или солидарен длъжник се определя от съдържанието на уговорките в договора, а не от това как е наименовано лицето. Основният критерий дали са налице признаците на поръчителството или страните са се договорили солидарно да извършат една престация при условията на чл. 121 и сл. ЗЗД е дали солидарният длъжник гарантира изпълнението на чуждо задължение или изпълнява свой дълг. Квалификациите на правоотношението, давани от страните, сами по себе си не са определящи за неговата същност, като са от значение съществените уговорки, съгласието на страните и преследваната от тях цел. В случая в процесния договор и т. 10.1 от ОУ към него изрично е посочено, че солидарните длъжници се задължават да отговарят за всички задължения на кредитополучателя, свързани с погасяване на кредита, включително револвинги, договорни санкции и следващи задължения - т. е., поели са задължение да отговарят за чужд дълг, като отговорността им е акцесорна спрямо тази на кредитополучателя (в този смисъл: **Решение № 213 от 6.01.2017 г. на ВКС по гр. д. № 5864/2015 г., IV г. о., ГК и Решение № 24 от 3.04.2013 г. на ВКС по т. д. № 998/2011 г., I т. о., ТК**). Задължението на поръчителя зависи от съществуването на главното задължение, за разлика от солидарната задълженост, но е винаги

акцесорно на главното задължение. От съдържанието на уговорените в договора и общите условия към него права и задължения на страните, може да се направи извод, че ищците са имали качеството на поръчители. В конкретния случай каузата (целта, причината) на волеизявлението на ищците за обвързване не съвпада с каузата на кредитополучателя, тъй като те не са получили в своя патримониум част или цялата кредитна сума. Волята на ищците е била за задължаване за чужд дълг, а не за свой. В тази връзка следва да се отбележи още, че съгласно уговореното в общите условия кредитът е отпуснат единствено на клиента Та и именно тя се е задължила да върне същия с възнаградителна лихва. Също така съгласно разпоредбите на т. 7 от ОУ, макар и озаглавена „Права на КЛ/СД“ са уредени права само за кредитополучателя относно възможността да се откаже от договора - т. е., едно от основните права по основното правоотношение (договора за потребителски кредит) е предоставено единствено на кредитополучателя (КЛ).

Разликите в различните хипотези на солидарна отговорност се следват, както от изрично съдържащите се в този смисъл уговорки, така и от основанията за възникване на солидарността. При поръчителството задължението е акцесорно и зависи от съществуването на главното задължение, за разлика от солидарната съзadълженост, при която съществуването на едно от задълженията не е предпоставка за съществуването на другото (т. е., всеки съзadължен дължи на свое и независимо основание, като отпадането на едно от задълженията не предизвиква отпадане на другите). За да се установи характера на солидарната отговорност (т. е., дали е налице поръчителство или солидарна съзadълженост), съдът трябва да установи вида на солидарната отговорност според основанията за нейното възникване, за да определи спецификата на конкретните облигационни отношения. За разлика от солидарната отговорност, при поръчителството зависимостта между задълженията е еднопосочна - по правило само поръчителят поема задължение с предмет престацията на главния длъжник, докато кредиторът не се задължава насреща (в посочения смисъл: **Решение № 654 от 8.01.2008 г. на ВКС по т. д. № 320/2007 г., II о., ТК**). Зависимостта на задължението на поръчителя от главния дълг личи и от разпоредбата на чл. 139 ЗЗД, съгласно която, ако поръчителят се е задължил за повече от това, което длъжникът дължи, или при по-тежки условия, задължението му се намалява до границите на главното задължение. Следва да се посочи също така, че съгласно чл. 142 ЗЗД поръчителят може да противопостави на кредитора всички възражения, принадлежащи на длъжника.

По делото се установи, че с влязло в сила на 13.05.2021 г. решение по гр. д. № 29213/2020 г. по описа на СРС, 157 състав е признато за установено, че кредитополучателят Та дължи на „.....“ ЕООД сума в общ размер от 6208,03 лв., а именно – 3807,99 лв. главница по процесния договор, ведно със законна лихва от 19.04.2019 г. до окончателното плащане и 2400,04 лв. възнаградителна лихва за периода 03.06.2015 г. – 03.11.2018 г., като кредитополучателката е осъдена да заплати 288,97 лв. разноски за исковото производство и 146,25 лв. разноски за заповедното. Съдът приема, че при преценка за дължимостта на сумите по издадения изпълнителен лист срещу ищците, с оглед качеството им на поръчители, постановеното решение се явява факт, настъпил след приключване на съдебното дирене по делото, по което е издадено изпълнително основание, респективно влизане в сила на заповедта за изпълнение спрямо тях. Горното е важно и в контекста на акцесорния характер на поръчителството, което от друга страна може да съществува само за действително задължение. От представените писмени доказателства и заключението на изслушаната по делото съдебно-счетоводна експертиза се доказва, че след приключване на съдебното дирене по гр.д. № 29213/2020 г. по описа на СРС, 157 с-в, с решението по което е установен действителния размер на задължението на кредитополучателя към ответника (3807,99 лв. главница и 2400 лв. възнаградителна лихва и разноски в размер на 434,51 лв.) в периода 26.04.2021 г. – 09.01.2023 г. по процесния договор за кредит са извършени периодични плащания в общ размер на 6230 лв. Когато плащането не е достатъчно да погаси цялото задължение приложение намира разпоредбата на 76, ал. 2 ЗЗД, като първо се погасяват разноски и лихви и накрая главница. Именно този ред на погасяване е уговорен и от страните в

приложения по делото договор за кредит. С извършаните от кредитополучателя плащания до дата 15.07.2022 г. са погасени присъдената с решението възнаградителна лихва в размер на 2400,04 лв., присъдените разноски в размер на 434,51 лв., както и дължимата законна лихва върху главницата от дата 19.04.2019 г. до 15.07.2022 г., изчислена от съда по реда на чл. 162 ГПК в размер на 1255,68 лв.). Със следващото постъпило плащане, съгласно заключението на ССЧЕ на 30.11.2022 г. в размер на 340 лв. е погасена законната лихва върху главницата за периода от предходното плащане – 15.07.2022 г. до 30.11.2022 г. в размер на 147,04 лв., както и част от главницата, в резултат на което е останала непогасена главница в размер на 3615,03 лв. С последното плащане, направено от кредитополучателя на 09.01.2023 г. в размер на 1800 лв. е погасена законната лихва върху непогасената част от главницата за периода от предходното плащане – 30.11.2022 г. до 09.01.2023 г. в размер на 42,46 лв., както и част от непогасената главница – 1757,54 лв. Следователно е останала непогасена главница в размер на 2050,45 лв. Доколкото дългът на поръчителя е акцесорен и е зависим от главното задължение, то следва да се приеме, че ищците не дължат на ответника при условията на солидарна отговорност чрез принудително изпълнение сумата от 11999,76 лв. – главница по Договор за потребителски кредит № ***** от 25.06.2014 г., ведно със законната лихва от 19.04.2019 г. до изплащането на вземането и 331,00 лв. разноски, за събирането на които суми е образувано изпълнително дело № 20229240401619 по описа на ЧСИ В останалата част за сумата от 11999,76 лв. до 14050,21 лв. искът следва да се отхвърли.

По разноските:

При този изход на спора право на разноски имат и двете страни. Ищците, които са направили своевременно искане в тази насока, като са представили доказателства за извършването на следните разноски: 787,87 лв. държавна такса за исковото производство; 40 лв. държавна такса за обезпечение на иск; 15 лв. държавна такса за частна жалба и 350 лв. депозит за ССЧЕ. Отделно от това, видно от представените договори за правна защита и съдействие, всеки от ищците е заплатил на адвокат П. Ш. възнаграждение в размер на по 2300 лв. Ответникът е направил възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на адвокатските хонорари, което съдът намира за основателно. Договорите са сключени на 21.11.2022 г., поради което е приложима Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения в редакцията □, обн. в ДВ, бр. 88 от 4.11.2022 г. Според чл. 7, ал. 2, т. 3 от същата минималното адвокатско възнаграждение по настоящото дело следва да е в размер на 1694,30 лв. С оглед броя проведени съдебни заседания, фактическата и правна сложност на делото и процесуалните действия, извършени от процесуалния представител на ищците, съдът счита, че заплатените адвокатски хонорари следва да бъдат намалени до сумата от 1700,00 лв. Следователно, ищците са сторили разноски в общ размер от 4592,87 лв. или по 2296,43 лв. От така сторените разноски, съобразно уважената част на предявените искова, на всеки от ищците следва да се присъди съответна част, а именно по 1969 лв.

Ответникът също има право на разноски, който е направил искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, определено от съда в размер на 100 лева съгласно чл. 78, ал. 8 ГПК вр. чл. 37 ЗПП вр. чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащане на правната помощ, при съобразяване извършените действия, материалния интерес, фактическата и правна сложност на делото. От тях съобразно отхвърлената част на предявените искова следва да се присъди сумата от 14,26 лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявените от **А. И. Р.**, ЕГН *****, с адрес: гр. и **И. В. Т.**, ЕГН *****, с адрес: гр., срещу „.....“ ЕООД, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. искове с

правно основание чл. 439 ГПК, вр. чл. 124 ГПК, че ищите не дължат на ответника при условията на солидарна отговорност чрез принудително изпълнение следните суми: сумата от 11999,76 лв. – главница по Договор за потребителски кредит № ***** от 25.06.2014 г., ведно със законната лихва от 19.04.2019 г. до изплащането на вземането; сумата от 331 лв. – разноси по делото, въз основа на изпълнителен лист от 01.06.2020 г., издаден по ч.гр.д. № 22550/2019 г. по описа на СРС, 157 с-в, за събирането на които суми е образувано изпълнително дело № 20229240401619 по описа на ЧСИ

ОТХВЪРЛЯ предявените от **А. И. Р.**, ЕГН *****, с адрес: гр. и **И. В. Т.**, ЕГН *****, с адрес: гр., срещу „.....“ **ЕООД, ЕИК**, със седалище и адрес на управление: гр., искове за признаване за установено, че ищите не дължат на ответника при условията на солидарна отговорност чрез принудително изпълнение сумата над **11999,76 лв. до 14050,21 лв.** – главница по Договор за потребителски кредит № ***** от 25.06.2014 г., ведно със законната лихва от 19.04.2019 г. до изплащането на вземането въз основа на изпълнителен лист от 01.06.2020 г., издаден по ч.гр.д. № 22550/2019 г. по описа на СРС, 157 с-в, за събирането на които суми е образувано изпълнително дело № 20229240401619 по описа на ЧСИ

ОСЪЖДА „.....“ ЕООД, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. да заплати на **А. И. Р.**, ЕГН *****, с адрес: гр. и **И. В. Т.**, ЕГН *****, с адрес: гр. на **основание чл. 78, ал. 1 ГПК** разделно сумата от **по 1969 лв.** разноси в производството.

ОСЪЖДА А. И. Р., ЕГН *****, с адрес: гр. и **И. В. Т.**, ЕГН *****, с адрес: гр. да заплатят на „.....“ **ЕООД, ЕИК**, със седалище и адрес на управление: гр., на **основание чл. 78, ал. 3 ГПК** разделно сумата от **14,26 лв.** разноси в производството за юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

ПРЕПИС от решението да се връчи на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____